

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

עא א מיי פ"ג מהל'
מלכיה נלכח ח סמג
עשן לו:

רבינו הנגאל

הימן, ירוחן, שמואל.
הוד, (ל) אחיה, שמעיה.
עירו, עזריה בן עזריה, חני
הרואה, יהוא בן חנני.
אליהו, מיכיהו, עובדיהו.
אלישע, (יחזקאל).
אליעזר בן רודיהו, יונה
בן [אמתן], זכריה בן
הורדע, אמון, חבקוק.
צפניהו בן בוש, ירמיהו.
ישעיהו, יחזקאל, תניאל.
ברוך בן נריה, עזריה בן
מחסיה, מרדכי בלשן.
הושע בן בארי, עמוס.
מיכה המודשתי, יואל בן
פתואל, נחום, חגי, זכריה.
ומלאכי, ז' נביאות שרה.
מרים, חבורה, חולדה.
חנה, אביגיל, ואסתר:

חשק שלמה

על רבינו הנגאל

(ל) חז"ל ז"ל כאן עמנו:

ליקוטי רש"י

טבעך, שמעך וע"פ ע"י
ב: כליטני, מנעת אומי
כמו לא תכלה רחמין
(תהלים מ, יב) לא יכלה
ממך (בראשית כג, ו)
[ש"א כה, לג], שותא,
דיבור כמו לא תיפוק
לבו שותא (כ"ז לט),
ויקדושין (ע): שותא דמר
לא ידענא [סוכה גו:],
דיבור כמו שותא דינוקא
שוקא לדבוח או דלמא
(סוכה לו) [ושב"ס ב"ב
לט], והטיב ד' לאדוני
וגו', שהיה מתנבא
שימות נגל בעלה ויחזק
דבריה מרמות לוד
שומר את פיה, שפיר
ואז"ל, כלומר מחמת
ענותו של אדם לא יאה
נוט מלשאל דבר הנרין
לו עין לתורה עין לפרנסתו
ולתוע חזון, ועינוהו
מיטייפי, עינו מנפוח
למעלה למרחוק למוטומו
ומצדו כמנוחה (פ).
נטוף עיניך [ב"ק כב:],
וי"ך חלקיהו וכו',
שנת י"ח לישאיהו נמלא
הספר בפיט המקדש ועל
דברי הספר שלח המלך אל
חולדה הנביאה [ערכין
כ:], אמרי בי רב,
היינו רב הונא [בבבא
כג:], אף דמשנין הסס
(סנהדרין יז): אמרי בי רב
רב המנונא היינו היכא
לאמר רב הונא לאמרי בי
רב דמנונא מילתא
לאלינא אחרינא קאמר
אלא היכא לאיתמר סתמא
ודאי הוה רב הונא [שם:],
נפ"ק דסנהדרין (יז):
אמרי בי רב [רב] הונא
והאמר רב הונא אמרי בי
רב אלא רב המנונא כלומר
כל היכא לאמרינא אמרי בי
רב דמשנין תלמידי דרב
היינו רב המנונא שהיה
תלמידו של רב [ושב"ס
כ"ב קה:], שהנשים
רחובות הן, שהאשה
מרחמת יותר מן האיש
לפי לא שלח אל ירמיהו

מורד במלכות הוא ולא צריך למדייניה, קשה ל"כ היאך גרס
פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לו, ו) דליני נפשות
מתחילין מן הלך מדכתיב גבי נבל ויחגרו איש חרבו ויחגור גם דוד
חרבו (ש"ס ה) והא מורד במלכות הוה ולא צעי למדייניה ועוד קשה

היאך ישב דוד צדין והא אין מושיצין
מלך סנהדרין כדאמרינן במסכת
סנהדרין פרק כ"ג (דף יח: ו) וע"ק
מפ' זמנה צהמה יולאה (שם דף עו.)
גבי אוריה דקאמר שהיה לו לדנו
בסנהדרין ואמאי והא מורד במלכות
היה? וי"ל דהכא ה"פ מורד במלכות
הוא ולא נריך למדייניה כשאר דיני
נפשות שדינין צו ציוס לזכות^(ב) וציוס
שלחתינו לחוצה אללא אפילו צו ציוס
גומרינן לחוצה והיינו הא דקאמרה ליה
אביגיל וכי דנין דיני נפשות צלילה
היה לך להמתין לגמור עד למחרת
והוא השיב לה מורד במלכות הוה
ואין נריך להמתין עד למחר אצל
לדנו ודאי נריך וגם לא קשה מהא
שישב דוד בסנהדרין דהא דאין
מושיצין מלך בסנהדרין היינו משום
דלא הוה כבודו להיות יושב ושומק
אצל גבי מורד כבודו הוה להיות יושב
ושומק לפי שהוא נוגע בדבר:

ה"ג מאי מבוא בדמים תרי דמים
דם נדה ושיפיות דמים מלמד
שגלתה שוקה, ולא גרסינן איכא
לאמרי מלמד שגלתה שוקה דהא
השתא מפרש מאי תרי דמים ועד
השתא לא פריש להו:

שגלתה שוקה וה"ך דוד לאורה
ג' פרסאות, קשה
היאך אותה לדיקת גלתה שוקה לפני
דוד ועוד קשה דמתו כגומל לומר
שהלך לאור שוקה ג' פרסאות וי"ל
דנמלא בצפריס מדויקים שנקוד צהן
לאורה^(ב) כלומר לאור שלה פירוש נתאזה
לה דוד והלך צאור תמימות^(ב) שלש
פרסאות: **דאיגירה** ונמנה
יהושע, קשיא היאך נכזה הא אמרי
פ' הערל (ינמות דף עו, ו) וסא דלפילו
צגירותן לית להו חמנות^(ב) ונריך לומר
שלא היתה משענה עממין אללא משאר
עממין וצאת לגור שם^(ב) יש מפרשים
שרזו לומר שלא הוזהרו על לאו דלא
תחתן עד לאחר שנכנסו לארץ וזה
אינו לאמרי צמד^(ב) דנתיניס צאו
להתגייר צימי משה כמו צימי יהושע
ואף על פי כן לא הותרו לצא צקהל
אלא היו חוטבי ענים ושואפי מים
אלמלא דקודס שעצרו את הירדן
ונכנסו לארץ הוזהרו עליהם^(ב):
חרבע

הכא בן חרחם וכתוב התם^(ב) בתמנת חרם איתיביה רב עינא סבא לרב
נחמן שמונה נביאים והם כהנים יצאו מרחב הזונה ואלו הן נריה ברוך
ושריה מחסיה ירמיה חלקיה הנמאל ושלוס רבי יהודה אומר אף חולדה
הנביאה מבני בניה של רחב הזונה היתה כתיב הכא^(ב) בן תקוה וכתוב התם^(ב) את תקות חוט
השני אומר ליה^(ב) עינא סבא ואמרי לה^(ב) פתיא אוכמא מיני ומינך תסתיים שמעתא דאיגירה^(ב)
ונסבה יהושע ומי הוה ליה זרעא^(ב) ליהושע והכתיב^(ב) נון בנו יהושע בנו בני לא הוה ליה הוה ליה^(ב)

כליתני מנעת אומי: בדמים: דם נדה ושיפיות דמים: שגלתה
שוקה, ונתאזה לה ומצעה ולא שמעה לו כדמסייס ואזיל: לפוקה.
(א) כמו פיק צרכיס (מסו 3): הכי גרסינן זאת מבבל דאיכא אחריתי ומאי
ניהו מצעה דבת שבע ומסקנא הכי הוה, והכי פירושה מדקאמרה

ליה ולא תהיה זאת לך לפוקה מכלל
שהתנבא^(ב) לו שסופו להכשל צביאה
אחרת ומאי ניהו צת שבע ומסקנא
הכי הוה סוף שעלתה לו כך אלמלא
צביאה הוות שנתקיימה נצואתה:
בהדי שותא פילכא, עם^(ב) שהאשה
מדצרת היא טווה כלומר עם שהיא
מדצרת עמו על צעלה הזכירה לו
את עצמה שאם ימות (ד) ישאלה:
מיטייפי, נופין למרחוק ודוגמתו
צמק^(ב) כמזות (דף ס). נטוף עיניך:
ובמקום ירמיה היכי מיתנביא היא,
הכי ירמיה עמד משנת י"ג לישאיה
שנאמר אשר היה דבר ה' אל ירמיה
וגו' (ירמיה א) והספר נמלא צנת
י"ח לישאיה^(ב) ועליו שלח אלל חולדה:
כי המוכר א"ל המוכר לא ישוב,
יחזקאל אמרו והוא נתנבא בתוך
(י"ד) שנה שצין גלות יכניה למצות
ירושלים ומתנבא שהא צטול היוצל
והמוכר שדחו לא ישוב לו: אפשר
יובל במ"ל, משגלו עשרת השבטים
צימי חוקיה שנאמר לכל יושביה
(ויקרא כה) צומן שכל יושביה עליה
ולא צומן שגלו מקמתן^(ב) נמלא משגלו
צצט ראוץ וגד וחלי שצט מנשה
[כצנ] צטלו היוצלות ויחזקאל היה
מתנבא לאחר זמן שיצטל: א"ל
מלמד שירמיה החזיר, צאומה שנה
שנמלא הספר והיא שנת שמונה עשרה
ליאשיהו וכששלח על דברי הספר אלל
חולדה לא היה שם ירמיה (ה) וחזרו
למנות את היוצל ולא הספיקו למנות
אלא שמיטות עד שחרצ הצית:
ויאמר מה הציון ה"ל, צאשיהו כתיב
צהימו צצית אל ושרף ענמות
הכומרים צצית אל על המוצח
שעשה ירבעם: מה טיבו בבית א"ל,
והלל (משל^(ב)) מלכי ישראל היה^(ב)
שהכי שם העמיד ירבעם את העגל:
שת קציר, עשה חיל וגדולה כמו (ו)
ועשה קציר כמו נטע (איוז יד):

הגהות הב"ח
(א) גמ' מרמי נטי
נביאתא יסרינן הויין:
(ב) שם אמר רב נחמן
חולדה הנביאה צני:
(ג) רש"י ד"ה לפוקה
לשון כשילון ברכים
כמו ופיק צרכיס:
(ד) ד"ה כהני שותא וכו'
שאל ימות נבל ישאלה:
(ה) ד"ה אלל מלמד וכו'
לא היה שם ירמיה
ויאשיהו המלך מלך
עליהם וחזרו למנות וכו'
אלא חמש שמיטות:
(ו) ד"ה שם קציר וכו'
וגדולה כמו תשלח
קצירה^(ב) ועשה קציר:

הגהות הגר"א
[א] גמ' (אלא מלמד
שגלתה א"ש וד"ה
ג"פ א"ל השמימי ל'י
אמרה לו), תל"מ:

גליון הש"ס
[מכ"א גמ' ומי הוה ליה
זרעא ליהושע, עיונין
סג ע"כ]: רש"י ד"ה
בהדי בו' שהאשה
מדצרת, עין סוכה דף
נו ע"כ רש"י ד"ה שותא:

תורה אור השלם
(א) וברוך טעמך
וברוכה את אשר
קלתני היום הזה מובא
בדמים והושע יד' ל':
[שמואל א' כה, לג]
(ב) ולא תהיה זאת לך
לפוקה ולמקשול לב
לאדני ולשפך דם חנם
ולהושע אדני לו
והיטב יי לאדני וזכרת
את אמתך:
[שמואל א' כה, לג]
(ג) ונקם אדם לרדף
ולבפש את נפש
והיתה נפש אדני
צרוכה בצדור החיים
את יי אלהיך ואת נפש
אביך וקלענה בתוך
אשת שלם בן תקוה בן חרחם שמר הנבדלים והיא ישבת בירושלים במשנה ונדברו אליה: [מלכים ב' כב, יד]
(ד) כי המוכר א"ל ישוב בתיים חיתם כי הוון אל כל המונה לא ישוב ואיש איש חזרו לא
יתנבא: [יחזקאל ג, יג] (ה) ויאמר מה הציון ה"ל אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר האלהים
אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל: [מלכים ב' כב, יד] (ו) גם וירדה
שת קציר לך בשובי שבות עמי: [יהושע ג, יא] (ז) ויהי ביום השלישי ותלכש אסתר מלכות ותעמד בקצה בית
המקדש הפנימית נכה בית המקדש והמקדש יושב על פסא מלכותו בבית המלכות נכה פתח הבית: [אסתר ה, א]
(ח) ורוח לבשה את עמי ראש השלישים לך דוד ועמד בן ישי שלום לך ושלום לעירך כי עירך
אלהיך ונקבלם דוד ונתנם בראשי הגדוד: [דברי הימים א' יב, יג] (י) ותשלח ותקרא לבקר בן אבינעם מקדש
גפתלי ותאמר אליו הלא צנה יי אלהי ישראל לך ומשבת בחר תבדור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני
גפתלי ומבני גבלון: [שופטים ד, י] (כ) ותאמר אליהם כה אמר יי אלהי ישראל אמרו לאיש שלח אתכם
אלי: [מלכים ב' כב, יג] (ל) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת חרם בהר אפרים מצפון ליהר געש: [שופטים ב, טז]
(מ) הנה אנהנו באים בארץ את תקות חוט השני הנה תקשרי בחלון אשר הודרתנו בו ואת אביך ואת אמוך
ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אלך הביתה: [יהושע ב, יח] (נ) נון בנו יהושע בנו: [דברי הימים א' ג, כו]

בשלמא
ב"ה הקלע: [שמואל א' כה, לג] (ד) וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועקבור וישפן ועשיה אל חלדה הנביאה
אשת שלם בן תקוה בן חרחם שמר הנבדלים והיא ישבת בירושלים במשנה ונדברו אליה: [מלכים ב' כב, יד]
(ה) כי המוכר א"ל ישוב בתיים חיתם כי הוון אל כל המונה לא ישוב ואיש איש חזרו לא
יתנבא: [יחזקאל ג, יג] (ו) ויאמר מה הציון ה"ל אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר האלהים
אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל: [מלכים ב' כב, יד] (ז) גם וירדה
שת קציר לך בשובי שבות עמי: [יהושע ג, יא] (ח) ויהי ביום השלישי ותלכש אסתר מלכות ותעמד בקצה בית
המקדש הפנימית נכה בית המקדש והמקדש יושב על פסא מלכותו בבית המלכות נכה פתח הבית: [אסתר ה, א]
(ט) ורוח לבשה את עמי ראש השלישים לך דוד ועמד בן ישי שלום לך ושלום לעירך כי עירך
אלהיך ונקבלם דוד ונתנם בראשי הגדוד: [דברי הימים א' יב, יג] (י) ותשלח ותקרא לבקר בן אבינעם מקדש
גפתלי ותאמר אליו הלא צנה יי אלהי ישראל לך ומשבת בחר תבדור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני
גפתלי ומבני גבלון: [שופטים ד, י] (כ) ותאמר אליהם כה אמר יי אלהי ישראל אמרו לאיש שלח אתכם
אלי: [מלכים ב' כב, יג] (ל) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת חרם בהר אפרים מצפון ליהר געש: [שופטים ב, טז]
(מ) הנה אנהנו באים בארץ את תקות חוט השני הנה תקשרי בחלון אשר הודרתנו בו ואת אביך ואת אמוך
ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אלך הביתה: [יהושע ב, יח] (נ) נון בנו יהושע בנו: [דברי הימים א' ג, כו]

ב"ה הקלע: [שמואל א' כה, לג] (ד) וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועקבור וישפן ועשיה אל חלדה הנביאה
אשת שלם בן תקוה בן חרחם שמר הנבדלים והיא ישבת בירושלים במשנה ונדברו אליה: [מלכים ב' כב, יד]
(ה) כי המוכר א"ל ישוב בתיים חיתם כי הוון אל כל המונה לא ישוב ואיש איש חזרו לא
יתנבא: [יחזקאל ג, יג] (ו) ויאמר מה הציון ה"ל אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר האלהים
אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל: [מלכים ב' כב, יד] (ז) גם וירדה
שת קציר לך בשובי שבות עמי: [יהושע ג, יא] (ח) ויהי ביום השלישי ותלכש אסתר מלכות ותעמד בקצה בית
המקדש הפנימית נכה בית המקדש והמקדש יושב על פסא מלכותו בבית המלכות נכה פתח הבית: [אסתר ה, א]
(ט) ורוח לבשה את עמי ראש השלישים לך דוד ועמד בן ישי שלום לך ושלום לעירך כי עירך
אלהיך ונקבלם דוד ונתנם בראשי הגדוד: [דברי הימים א' יב, יג] (י) ותשלח ותקרא לבקר בן אבינעם מקדש
גפתלי ותאמר אליו הלא צנה יי אלהי ישראל לך ומשבת בחר תבדור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני
גפתלי ומבני גבלון: [שופטים ד, י] (כ) ותאמר אליהם כה אמר יי אלהי ישראל אמרו לאיש שלח אתכם
אלי: [מלכים ב' כב, יג] (ל) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת חרם בהר אפרים מצפון ליהר געש: [שופטים ב, טז]
(מ) הנה אנהנו באים בארץ את תקות חוט השני הנה תקשרי בחלון אשר הודרתנו בו ואת אביך ואת אמוך
ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אלך הביתה: [יהושע ב, יח] (נ) נון בנו יהושע בנו: [דברי הימים א' ג, כו]

ב"ה הקלע: [שמואל א' כה, לג] (ד) וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועקבור וישפן ועשיה אל חלדה הנביאה
אשת שלם בן תקוה בן חרחם שמר הנבדלים והיא ישבת בירושלים במשנה ונדברו אליה: [מלכים ב' כב, יד]
(ה) כי המוכר א"ל ישוב בתיים חיתם כי הוון אל כל המונה לא ישוב ואיש איש חזרו לא
יתנבא: [יחזקאל ג, יג] (ו) ויאמר מה הציון ה"ל אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר האלהים
אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל: [מלכים ב' כב, יד] (ז) גם וירדה
שת קציר לך בשובי שבות עמי: [יהושע ג, יא] (ח) ויהי ביום השלישי ותלכש אסתר מלכות ותעמד בקצה בית
המקדש הפנימית נכה בית המקדש והמקדש יושב על פסא מלכותו בבית המלכות נכה פתח הבית: [אסתר ה, א]
(ט) ורוח לבשה את עמי ראש השלישים לך דוד ועמד בן ישי שלום לך ושלום לעירך כי עירך
אלהיך ונקבלם דוד ונתנם בראשי הגדוד: [דברי הימים א' יב, יג] (י) ותשלח ותקרא לבקר בן אבינעם מקדש
גפתלי ותאמר אליו הלא צנה יי אלהי ישראל לך ומשבת בחר תבדור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני
גפתלי ומבני גבלון: [שופטים ד, י] (כ) ותאמר אליהם כה אמר יי אלהי ישראל אמרו לאיש שלח אתכם
אלי: [מלכים ב' כב, יג] (ל) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת חרם בהר אפרים מצפון ליהר געש: [שופטים ב, טז]
(מ) הנה אנהנו באים בארץ את תקות חוט השני הנה תקשרי בחלון אשר הודרתנו בו ואת אביך ואת אמוך
ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אלך הביתה: [יהושע ב, יח] (נ) נון בנו יהושע בנו: [דברי הימים א' ג, כו]

הגהות וציונים [א] ע"י תוס' ד"ה הי"ג ומרש"א בח"א: [ב] בכתיב ובע"י נוסף ושפן ועשיה אל חולדה
הנביאה וגו': [ג] צ"ל בית (רש"י): [ד] צ"ל שהתנבאת (וכ"ה ברש"י ע"י): [ה] צ"ל
י"א [גליון], וכ"ה ברפ"ד (וע"י לעיל יא ע"ב): [ו] [צ"ל ש"ל] [גליון]: [ז] צ"ל היתה [גליון]: [ח] בתוס' שבע"י נוסף במלפ"ם (וע"י ליקוט מפרשים וברש"י): [ט] בתוס' שבע"י נוסף התאזה: [י] [פ"י דאסורין בלאו דלא
תחתן אף לאחר שנתגידין] [גליון]: